

גיליון מס' 338 פרשת חקת
תשע"ט שנה שביעית

גליון זה יוצא לע"נ
רבי ברוך ב"ר יהושע יחזקאל פייוול תאומים פרנקל זצ"ל
בעל ה"ברוך טעם"
במלאות השבוע 191 שנים לפטירתו
נלב"ע ז' תמוז תקפ"ח
נודב ע"י אחד מצאצאיו ממקורבי רבינו שליט"א
שיזכה לראות ברכה והצלחה בכל העניינים.

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

זאת חקת התורה כו' לפי שהאומות מונין את ישראל מה המצוה הזאת ומה הטעם יש בה. ביאר המגיד מדובנא, משל, לאחד גביר אדיר שרצה להשתדך עם הרב, והבטיח לפרנס את הזוג כל ימי חייו. והרב כיון שהיה ענייני אביון הסכים לשידוך נשתדכו ביניהם. עובר תקופה והגביר רואה שבכל פעם שנפגש עם הרב, הרב שותק ואינו מדבר עמו מאומה. כך נמשך הדבר תקופה ארוכה. בירר אצל אנשים, מדוע אין הרב מדבר עמו, הלא הם מחותנים, ונשאל הרב על זה אמר תמה אני עליכם במה אדבר עמו, בלימוד? הלא הגביר הוא עם הארץ! גמור אלא מאי תמהים אתם שהלא אני מחותן שלו, א"כ אדרבא זוהי הקושיא למה נהיית מחותן שלו. אומר הדובנר מגיד, כשאומות העולם מצערים את עם ישראל מה טעם בפרה אדומה. התשובה היא, וכי שייך בכלל להבין את טעם מצוות התורה, איך שכל אנושי מסוגל בכלל להבין זאת, אלא מאי, שהלא מצינו הרבה מצות שכן יש להם טעם. א"כ, אדרבא הקושיא היא על שאר המצות, איך שם ניתן טעם, ברם בפרה אדומה לא קשה מידי וזה שאמר זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לומר היינו המצוה שכן יש טעם שצוה ה' לאמור את הטעם, זהו החוק קשה מה שייך טעם. על כן יאמרו המושלים ואיתא בגמ' ב"ב ע"ח ב' המושלים אלו המושלים ביצרים בואו חשבון בואו וחשב חשבוננו של עולם כו' עיר סיחון אם משים אדם עצמו כעיר זה כו' והקשה הדובנר מגיד מאי טעמא הוציאו הפסוק מפרשטו ולא פירשו על פי פשוטו על כן יאמרו המושלים וכו' וביאר דבאמת לא הוציאו הפסוק מפרשטו ואדרבא משם גופא אנו למדים חשבוננו של עולם והביאור דהנה ביציאת מצרים שמעו עמים ירגזון וכו' וכל האומות פחדו להלחם עם עם ישראל ברם למואב היה חשבון אחר כיון שהקב"ה אסר מלהתגרות במואב וכיון שכן הם לא חששו ברם מה עשה הקב"ה הביא את סיחון שיכבשו את מואב וכמו שכתוב עמון ומואב טיהרו בסיחון ואז יכלו עם ישראל לכבוש את מואב וא"כ רואים אנו שאדם יכול לחשב חשבונות ולהקב"ה יש את הדרכים שלו וזהו בואו חשבון בואו וחשוב כו' דהנה אדם רוצה ח"ו לאכול חלב וחושב הלא הרבה אכלו ולא נחנקו מיד אלא מאי הקב"ה יתן עונש בהמשך נו נסתדר עם זה אבל האמת שאינו יודע באיזה דרך הקב"ה יענישו והרבה דרכים למקום עד כאן דברי המגיד מדובנא.

וע"ז הוסיף רבינו שחשב לבאר על דרך הנ"ל קצת באופן אחר שבאמת מעוד ענין שם אפשר ללמוד חשבוננו של עולם דהנה מתי שישאר עברו בין ב' ההרים נכנסו שם הגוים ורצו לרגום אותם באבנים והנה בגמ' בברכות איתא דהיו אלה אמורים ברם בתרגום יונתן פירש דהיו אדום ומואב ובאמת למואב היה חשבון בזה כיון שידעו שהקב"ה אסר על עם ישראל להחזיר להם מלחמה א"כ ילחמו עמם ולא יוכלו להשיב להם ברם מה עשה הקב"ה שלא הוצרכו עם ישראל לילחם דדיבך ב' ההרים זה לזה וכולם מתו א"כ רואים מזה חשבוננו של עולם והרבה דרכים למקום.

(מנחת תודה)

אמר רבינו חידה, איך יתכן מי שרק מסתכל ולא עושה שום מעשה וכבר נטמא?
התשובה, מי שמשמר את הפרה אדומה והוא גמ' מפורשת בבא מציעא צ"ג א' המשמר את הפרה מטמא בגדים.

עלי שי"ח

"ברכת צדיק עושה רושם"

להלן נביא שני עובדות אותם ביררנו ושמענו מכלי ראשון, וקיבלנו רשות מיוחדת לפרסמם מעל גבי במה זו.
הסיפור הראשון מתחיל בקצה העולם. במדינת דרום אמריקה ישנה משפחה חשובה בקהילה היהודית שם, ולפני מספר שבועות אם הבית - אשת יהודי יקר בעל משפחה חשובה, חשה ברע, ובדיקות מהירות גילו את הגרוע מכל: ל"ע המחלה הנוראה מקננת בגופה, עם גרורות להלקי הגוף.
לבני המשפחה הנדרמים - הסביר הרופא שקרא להם לשיחה דחופה, שהוא ממליץ תיכף ומיד על מספר טיפולי הקרנות, ולשם כך עליה לעבור עוד מספר בדיקות מקיפות.
המשפחה חשה כי השמים נפלז עליהם. הם לא היו מסוגלים לעכל את הבשורות הנוראות, ומיד שלחו את הג"ר מאיר רוט שליט"א, מנכדי רבינו, שיכניס את שמה לברכה לרפואה שלימה בקרוב.
הנכד נכנס, אחרי שחרית כותיקין, והזכיר את שמה: "שלומית בת ... שגילו את המחלה ומבקשים ברכה לרפואה שלימה". הוא ציפה לשמוע את התגובה הקצרה 'רפואה שלימה', אבל רבינו מסרב לברך "שלומית זה שם לא טוב, בתורה זה נזכר לגנאי".
הנכד התפלא: אבל הם לא שאלו על השם, הם רק רוצים להתברך לרפואה שלימה.
ורבינו בשלו - שיהליפו שם, שישנו את שמה לשלומית, ויהיה בסדר.
"מה יהיה" שאל בהירות הנכד? ורבינו ענה כהרף עין: היא תהיה בריאה!!!
ואז בלי להמתין, הוא מתקשר למדינת הים, ומבשר את ההוראה למשפחה, ותוך שהוא מוסיף להם את דבריו המפורשים.
מיותר לציין מה שהם עשו, 'כל אשר לאיש יתן בעד נפשו'... האשה מיד החליפה את השם. וכעבור כמה ימים כשהגיעה לבדיקות המכריעות את צורת הטיפול, הרופא הודיע שהכל נקי, והוא חושב שהיה טעות בפענוח הבדיקות הראשונות...
בני המשפחה הנרגשים התקשרו מיד להודות לרבינו שליט"א, הם הרי יודעים היטיב שלא היה שום טעות, הם שינו את השם והשתנה המזל, והברכה הועילה בס"ד.

ועובדא נוספת, שאירעה כאן בארץ ישראל אותה שמענו מאח של בעל המעשה, ונביא בקיצור: אחיו היה נשוי שנים רבות (מעל 12 שנה) ולא זכה להיפקד בזרש"ק.

המשק בארץ הא

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, וש"ת מרבינו.

בידידי הוא עובדא

מספר הר"ר רפאל וולף שליט"א פעם נשלחתי ע"י מרן הגראמ"מ שך זצוק"ל למסור דבר למרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, ובאותו שעה למד מרן עם חברותא בכולל 'חזון איש'. ואמר לי מרן הגר"ח שליט"א: אתה אינך אלא 'עד אחד' - אני צריך לשמוע ממנו אישית. והלביש את מעילו וצעד אתי רגלי לבית מרן זצ"ל ברחוב ראב"ד. אמרתי לו שראש הישיבה יצטער מאד שעל ידו הוא מטריח את עצמו לבא אליו, ובמיוחד שזה מפריע לו באמצע לימודו בכלל.

השיב: עהר איז מיין 'רבי' - [הוא 'רבי' שלי] והמשיך לצעוד לביתו.

והוסיף: שגם אביו מרן בעל 'קהילות יעקב' זצ"ל אינו אוהב שמטריחים עברו.

אבל יש בזה מצוה 'כבוד התורה'.

(מתוך החוברת 'בסערת אש' ובה זכרונות עובדות ממרן הגאון רבי אלעזר מנחם מן של זצוק"ל הי"ל לרגל שמוחת נישואי ידידינו החתן שמואל וולף הי"ו שייכה להקים בית נאמן בישראל)

עלי הדף

אם מונין שעות במנין שנים שבתורה

ערכין י"ח ב' ת"ר שנה האמורה בקדשים שנה האמורה בבתי ערי חומה שתי שנים שבשדה אחוזה ושש שנים שבעבד עברי וכן שבבן ושבת (מפ' בגמ' חד אמר לענין גדלות וחד אמר לענין ערכין) כולן מעת לעת, ופרש"י אותו יום ואותה שעה מב' דרש"י ס"ל דמונין בכולן שעות כמו בקדשים ובבתי ערי חומה דילפי' מקראי דמונין בהן שעות, ובתוס' לק' ל"א א' (ד"ה מיום) הביאו שנח' בזה ה"ר אלחנן והתוס' דדעת הר"ר אלחנן דאין מונין בהן שעות ודעת התוס' דמונין ועי' במל"מ פ"ב מאישות הכל"א שהאריך בזה והביא דעת התוס' בנדה דאין מונין בהם שעות ודעת התוס' ר"ה י' א' דבעי מעל"ע לשעות. ובהגהות י"ד איתן וברש"ש קידושין י"ט ב' הביאו ראי' נכונה דבשש שנים של ע"ע אין מונין שש שנים לשעות דאמרי' בקדושין י"ט ב' כיצד מצות יעוד כו' אפי' בסוף שש ואפילו סמוך לשקיעת החמה כו' ואם מונין לשעות מה ענין שקיעת החמה לכאן ולכא' הוא ראייה דלא כדעת רש"י והסוברים דבעי' שעות, אם לא נדחוק דהגמ' נקט לשון מושאל לסימנא בעלמא סמוך לשק"ח והכונה כשנגמר היום שלה א"נ איידי דגבי יציאת יובל וסימנין שייך לשון סמוך לשק"ח נקט הכי למכללינהו כולהו וגבי שש באמת לא משכח"ל אלא כשנמכר סמוך לשק"ח וכ"ז דוחק וצ"ע.

(מס' עבדים סט"ז ע"ש עוד באריכות)

המשך מדור עלי ש"ח

את כל הסגולות הוא כבר עשה. בכל הקברים כבר ביקר, וכבר שילם לכל הצדקות למיניהם.

לפני יותר משנה הוא נכנס לרבינו שליט"א. רבינו אמר לו, תשלם למישהו שילמד עם יתום ובזכות זה ה' יעזור.

שאל האיש: ואם אני עצמי ילמד עם היתום? ענה לו רבינו: הרבה יותר טוב. ואכן כך עשה, פנה לארגון שמסייע ליתומים וביקש ללמוד עם יתום נצרך.

שנה עברה ולפני שבוע הוא זכה לחבוק בן זכר במזל טוב.

*

אין כאן שום מופת ולא ישועה פלאית. יש כאן דבר ה' בפיו, שהקב"ה שם בפיו של הצדיק את המענה המדויק, ואם האדם זוכה ומאמין בעבדי השם, רואה תיכף ומיד את הישועה. חד וחלק.

בברכת עטת סוס
בצמח צדק

יפה מראה

מקבץ הערות שנתקבלו מהקוראים החשובים למדור 'יפה מראה' בשבועות אחרונים:

בפרשת במדבר מובא תמונה של מרן שליט"א משתתף בשמחת פדיון הבן לנכדו. יש להעיר כי מנהג ישראל לעמוד בשעת הפדיון, וצריך טעמו של מרן שליט"א שישב אז, בברכת יש"כ על המדור המלא תוכן (רבי אריה פ' קרית ספר)

[הערת המערכת: על כגון דא אמרו אין למדין הלכה מפי מעשה, שהיה קשה לו לעמוד].

בפרשת שלח, ביקשתם תמונות בה נראה מרן שליט"א 'סנדק מלא' שמתכבד גם בהחזקת התינוק בשעת הברית, ואחריה בשעת הברכות ובאמירת הברכות עצמם: יש להעיר כי לא נזכר מפורש בשום מקום ענין כזה, ורע"א בגליון שלו וכן בחוט המשולש מזכיר רק שיש מעלה להחזיק התינוק בברית ובשעת הברכות, ולא באמירת הברכות עצמם, וצ"ע מה שכתבתם (ר' אליהו פ. לונדון: רבי משה ס. ב"ב)

[תגובת המערכת: הדברים ארוכים, ונציין לספר ברית אברהם הכהן עמוד ר"ד וקיצרנו]

בפרשת קורח הבאתם מה שדיבר מרן הגר"ח בניחום אבלים אצל הגרא"ל: יש להוסיף שהוא הגיע מיד אחרי שחרית כותיקין, ומרן רה"י זצוק"ל הפליא בזה, איך שאצל הגר"ח כל דבר בזריזות, ואינו משתהה ודוחה את עשיית המצוות (מקורבו הרב מ.א.)

בתמונה:

לפנינו תמונה מלפני כשלושים שנה, בה נראה מרן שליט"א רוקד בשמחת נישואין, נבקש את עזרת הקוראים בפענוח התמונה: כל היודע פרטים אודות המשתתפים הנוספים, נשמח שיודיע במערכת.

ליצירת קשר: ig0533145900@gmail.com

רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

077-2092005 053-3145900

ניתן לתרום גם במכשירי 'קהילות' ו'נדרים פלוס' בבתי הכנסת, יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובהיפוך 'דברי ש"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310